

Izšla ob 4 jutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

in mesečno 25-50

neobvezno

Oglaš po tarifi.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Barbarska ul.
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova s.

Račun pri pošti, čekov.
zavodu št. 11.812.

Ljubljana, 24. julija.

Službena pragmatika uzakonjena

TRIUMF REAKCIJE IN PARTIZANSTVA S POMOČJO KLERIKALCEV. — EKSDODUS DEMOKRATOV IN ZEMLJORADNIKOV. — RADICEVA ZADEVA JUTRI NA DNEVNEM REDU.

Beograd, 24. julija. r. Na današnji dopoldanski seji skupščine se je po izvršitvi formalnih izvršila debata in glasovanje o uradniški pragmatiki. Poročevalce večine dr. Kojl (rad.) je predložil poročilo zakonodajnega odbora, nakar je podal Ljuba Davidovič imenom demokratske stranke, katero priobčujemo na drugem mestu.

Po izjavi g. Ljube Davidoviča se demokratski zastopniki skupščinske dvorane, isto so storili tudi zemljoradniki po izjavi njihovega govornika Joce Jovanoviča. Klerikalci dr. Hohnjec je izjavil, da bo klerikalni klub glasoval sicer proti zakonu, vendar pa ne bo zapustil skupščine, da omogoči vladni kvorum. Nato je minister za izenačenje zakonov Trifković v daljšem govoru skušal braniti reakcionarno in antisocialno določbo zakona. Radikalni so ploskali, klerikalci so asistirali.

Pri glasovanju je bilo oddanih 142 glasov in sicer: 121 za, in 21 proti, s čimer je bil zakon sprejet.

Skupščina je prešla nato na volitev predsednika in 7 članov glavne kontrole. Glasovanja se je udeležila tudi opozicija. Za predsednika je bil izvoljen s 125 glasovi Milutin Popović, za člane pa Miloš Stojiljković, Nikola Konjević, Mihailo Vasojević, Vasa Dimitrijević, dr. Dušan Baljak, Josip Ferić in dr. Hilarij Vodopivec. Ko je predsednik naznanil izid glasovanja se je pri opoziciji dvignil vihar protestov. Posl. Vilder: «Tako je postala sedaj glavna kontrola strankarska institucija, a ne državna». Pribeževiš kliše: «Tako delate za Radikal».

Sledila je razprava zakona o zavarovanju proti točli. Po poročilu poročevalca dr. Milašinovića je bila dopoldanska seja prekinjena ter se je nadaljevala popoldne ob 17.30.

Najprej sta posl. Lazij in Gostinčar utemeljevala oddvojeno mišljenje. Nato je posl. Sretenović (dem.) pozival vlado, naj najde način, da se odpore onim kmetovalcem, ki so bili letos poškodovani po točli. Izjavil je, da bodo demokratski v načelu glasovali za zakonski načrt, v podrobnostih pa bodo stali izpreminjivne predloge. Posl. Kosta Timotijević je v zelo zanimivem govoru poročal o kmetijskem zakonodajstvu od pošetka pa do danes. Zahteval je obvezno zavarovanje proti vremenskim nesgodam. Poslanec Pucelj je kritiziral vladni načrt ter ugovarjal, da ni bil sprejet projekt, ki je bil izdelan, ko je bil še on minister. Min. Trifković je nastopil proti obveznemu zavarovanju.

ZELEZNIČARSKA PRAGMATIKA.

Beograd, 24. julija. p. Sekcija, ki se bavi z zakonom o prometnem oseblju je zborovala danes dopoldne ob 11. do 13. ter popoldne ob 17.30 do 18.30. Sekcija je sprejela člene 42 do 194 v načelu s majhnimi izpremembami, ki govore o prilagoditvi uradniškega zakona. Popoldne so bili v načelu sprejeti člani 194 do 220 z malimi izpremembami. Sprejeti je še treba četrti poglavje, ki govori o prejemkih, poglavje peto, ki govori o premeščevanju v službi, poglavje deveto, ki govori o pokojninah in poglavje deseto, ki vsebuje prehodne odredbe.

partizanske interese radikalne stranke.

S to bridko sodbo so se demokratski odstranili iz zbornice. In vendar je danes časten dan za njih in zlasti za poslanca Reiserja. Dve leti truda, polnega dela, da se vcepijo na izročeno drevo evropski nazori o državnih nameščenih leži za njim in za demokratsko stranko. Kar je v zakonu dobrega, ostalo je demokratsko delo. Radikalni režim je uradniški problem zopet zavlekel v partizansko močvirje, tem energičnejše se bo demokratska stranka postavila v bran za interese poštenega, objektivnega državnega uslužbenca. Neposredno stoji pred njo dve veliki zadači: da pri specijalnih klerikalnih popravilih vsaj deloma, kar je zagrešila splošna pragmatika ter da z vsemi sredstvi skuša popraviti škandal radi vpokojencev in asistiranja stalnosti.

Marekaj bi se bilo dalo še v zadnjem trenutku popraviti. Radikalni so se dopoldne bal, da ne bodo imeli kvoruma. V danih razmerah je značilno to najresnejšo krizo za vlado. Opozicija bi bila mo-

Po zaključni besedi poročevalca Milašinovića je skupščina prešla na načelno glasovanje. Skupno je glasovalo 178 poslancev, in sicer za predlog 150, a proti 19. Demokratski in zemljoradniki so glasovali v načelu za predlog.

Predsednik skupščine je nato naznanil, da je minister zunanjih del predložil konvencije z Avstrijo, ki jih bo pred parlamentom zagovarjal minister pravde Laza Marković. Zatem je bila seja zaključena in prihodnja odredjena za jutri dopoldne ob 8.30. Dnevni red: Pretrpe zakona o zavarovanju proti točli in poročilo imunitetnega odbora.

KRAVJA KUPČIJA KLERIKALCEV.

Beograd, 24. julija. p. Danes dopoldne so se pred sestankom narodne skupščine radikalni zbrali, da ostanejo, ako se opozicija odstrani, brez kvoruma. Zaradi tega je Pašić pozval klerikalnega poslanca Sušnika v ministristvo s seboj in mu obljubil koncesije za sušak, da klerikalci prelojijo svoj sklep ter pomorejo vladi. Posl. Sušnik je najprej zahteval, da vlada ne izroči Radice sodišču, prav tako tudi ne Pušenjaka in drugih klerikalnih poslancev, katerih izročitev je zahteval imunitetni odbor. Končno se je zadovoljil s tem, da je Pašić obljubil dati eno mesto v glavni kontroli načelniku v ministristvu financ dr. Vodopecu. Po tem sporazumu so klerikalci dali izjavo, da bodo sicer glasovali proti zakonu, da pa ostanejo v dvorani narodne skupščine, da bo na ta način vladni kvorum zagotovljen. Dalje je Pašić obetal gotove koncesije tudi posl. Pucelju.

RADICEVA IZROČITEV.

Beograd, 24. julija. d. Vlada je danes nenadoma spreminila svoje stališče glede odločitve o izročitvi Radice. O vzkrokih se širijo razne govorice. Ves dan so se danes vršila posvetoovanja med ministri. Zvečer mi zatrjuje radikalni prvak, da pride najbrž do «kompromisa». Radice bi bil, kakor tudi nekateri drugi poslanci, izročen radi tiskovnih deliktov, ne pa tudi radi obtožbe velezdaje. Glede te bi se nanj radikalni postavili na stališče, da se obtožba nanaša na volilni proglaš, ki dopušča tudi drugo razlago. V ostalem se ima Radice itak v rokah radi razžaljenja Veličanstva. Odločitev še ni padla ter se posvetoovanja med radikali in izvestnimi drugimi političnimi krogi jutri dopoldne nadaljujejo. Vsekakor gre za kupčijo, od katere sklenitve je odvisno nadaljno postopanje vlade.

LIKVIDACIJA POKRAJINSKE UPRAVE ZA DALMACIJO.

Beograd, 24. julija. p. Listi pišejo, da je poslanec minister notranjih poslov dalmatinskemu pokrajinskemu predsedniku v Splitu odločil, v katerem mu sporoča sklep vlade, da se takoj izvrši likvidacija pokrajinske uprave za Dalmacijo in se pristopi k organizaciji oblasti, kakor jih predvideva zakon. V dobro posušenih političnih krogih se govori, da se v najkrajšem času izvrši tudi likvidacija ostalih pokrajinskih uprav.

gla s spretno taktiko prirediti radikale, da popravijo vsaj največje krivice. V tem kritičnem momentu so radikali poklicali svoje tihe zaveznike klerikalce na pomoč. Brž je bila sklenjena grda kravja kupčija. Klerikalci so prelojili svoj sklep, ostali so v zbornici in se poskrbeli, da ne pade vlada, da ne pogine radikalni režim in da ne pride — do korektura uradniškega zakona. Današnja zmaga partizanstva, ozkočrtnosti in reakcije nad ubogim državnim nameščencem je radikalno-klerikalna zmaga!

Razumemo, da je uradništvo globoko deprimirano. A napredek je vendar tu esaj v materialnem oziru. In na bojšišu se že zopet razlira močna fronta jugoslovanske demokracije, ki bo v neumornem boju popravljala kar je danes režim zagrešil. Ta boj gre za narodno in državne koristi.

V odločilnem trenutku smo zopet enkrat videli radikale na delu. Reakcija, ki danes vlada, nas le še bolj utrjuje v naših in podžiga k nadaljnjemu nezpropenem boju za napredek in demokracijo.

Jugoslavija in Italija

SLUŽBENE IN POLSLUŽBENE IZJAVE O UGODNEM RAZVOJU POGAJANJ.

Beograd, 24. julija. p. Današnja «Politika» javlja, da so pogajanja med Jugoslavijo in Italijo radi Reke prekinjena. Italijanska vlada da ne mara izvršiti rapalske pogodbe.

Z ozirom na to vest, ki je javnost silno razburila je vlada izdala nocoj sledečo komuniké:

«Povodom današnje vesti nekoga beograjskega lista o tem, da so razgovori ki se vodijo v Rimu o reškem vprašanju, prekinjeni, izjavlja odeljenje za tisk ministristva zunanjih del kategorično, da so te vesti neosnovane in netočne. Nasprotno se vrše razgovori v Rimu ne glede na važnost in samotnost reškega problema povoljno in v prijateljskem duhu.»

Današnja «Tribuna» priobčuje članek o rapalski pogodbi in o naših odnosih napram Italiji. Članek piše z ozirom na vesti, ki prihajajo iz Rima, da jugoslovansko-italijanska paritetna komisija, ki je bila radi nekaterih formalnih nesoglasij začasno prekinjena, zopet nadaljuje že štiri dni svoje delo. Po tem izgleda, da pride med Jugoslavijo in Italijo do definitivnega sporazuma, oziroma končnoveljavnne razmejitve s reško državo in ureditve reške luke. Armatne vesti, ki so se širile o prekinjenju razgovorov v Rimu in ki so bile motivirane s namero Italije, da izvrši aneksijo Reke, so se izkazale za netočne in tendencne.

Podpis mirovne pogodbe v Lausanni

Lausanne, 24. julija. s. Mirovna pogodba je bila danes podpisana.

Lausanne, 24. julija. i. V avli tukajšnje univerze se je danes odigral zadnji akt tragedije, ki se imenuje orijentsko vprašanje. Pred univerzo se je zbralo več tisoč domačih in tujih gledalcev, ki so kljub veliki vročini vztrajali na svojem mestu, da vidijo prihod delegatov, ki bodo podpisali mirovno pogodbo. Kot prvi so dospeli delegati švicarskega zveznega sveta, predsednik Scheurer, zvezni svetnik Schulze kot zastopnik Motte in podpredsednik Chvard. Avra vsučilšišča je bila nabito polna. Prvi so podpisali pogodbo turški delegati izmet paša, Hasan beg in Rizan Nuri Bej. Za Anglijo je podpisal sir Horace Rumbold,

za Francijo Pella, za Italijo Garroci in Montagna, za Japonsko Otsaja, za Grško Ventzelos in Pakiamanos, za Rumunijo Diamandi in Concescu, za Bolgarijo Dančev in Mertov, za Belgijo Peltzer in za Portugalsko Parreira. Ko so se vsi delegati podpisali na mirovno pogodbo in dokumente, ki so z njo v zvezi, je predsednik Scheurer imel nagovor, v katerem je izrazil nado za končnoveljavn mir. Svečanost podpisa je trajala približno eno uro. Angleška delegacija in en del francoske zapustila danes Lausanne, drugi del francoske delegacije pa jutri. Turška delegacija ostane do petka tukaj, da konča svoja pogajanja z Ameriko.

Razorožitvena debata v angleški zbornici

BALDWIN ZA SPLOŠNO RAZOROŽITEV IN PROTI POLITIKI IZOLACIJE.

London, 24. julija. s. V spodnji zbornici je ministriki predsednik Baldwin podal večeraj izjavo o razorožitvenem vprašanju. Izjavil je, da je to vprašanje eno najtežjih problemov. Čuditi se mora, da noben izmed govornikov v debati ni navedel glavne zapreke, namreč naravno bojevitost Sloveka. Na razorožitve ne bo mogoče misliti, dokler traja sedanji položaj v Evropi, ustvarjen po vprašanju reparacij in jamstev. Prvi korak, ki se je mogel storiti, je bil ta, ki ga je zadnji teden napravila angleška vlada v želji, da bi se čim prej pričela pogajanja o vprašanju razorožitve.

Sedanji položaj se ne more presegati dovolj resno. Vsa Evropa je kakor taborišče. Nate je govoril o pogajanjih s Francijo ter dejal, da ni izgleda, da bi Francija dala ugoden odgovor, predno ne doseže rešitve reparacijskega vprašanja in vprašanja jamstev.

Prvo, kar mora storiti vlada, je, da uredi reparacijski problem. Mnogi želijo, naj bi Anglija zopet pričela politiko izoliranja, vendar pa se ne sme pozabiti, da Anglija po iznajdbi aeroplanov ni več otok, temveč je neločljivo vezana na usodo Evrope. Anglija bo storila vse, da sajameči Evropi mir.

Ramsey MacDonald je zahteval revizijo versailleske mirovne pogodbe. Dokler bo ta pogodba obstajala v svoji sedanji obliki, se mir ne bo mogel vzpostaviti. Z garancijsko pogodbo med Anglijo, Francijo, Belgijo, Italijo in Zedinjenimi državami se ne zavaruje mir, ravno nasprotno, deluje se na vojno. Le sprejem Nemčije in Rusije k tej pogodbi bi bil jamstvo za mir. Po govoru liberalnega poslanca Fisherja je v imenu vlade izjavil minister za zrakoplovstvo Goare, da želi vlada omejitve oboroževanja, vendar pa bi morale biti razoroževanje splošno.

Nemiri v Nemčiji

Breslau, 23. julija. z. Izredno stanje je ukinjeno. Škoda, povzročena po zadnjih nemirih se cenil na 3/4 milijona mark. Oplenjenih je bilo okoli 200 trgovin. Pri spopadih s policijo je bilo ubitih 8 oseb, 15 pa težko ranjenih.

Berlin, 24. julija. s. Kakor so pokazale volitve v zvezo kovinskih delavcev postaja vpliv komunistov med delavstvom vedno večji. V Berlinu so komunisti dobili precejšnjo večino, in sicer 540.000 glasov, dočim so socialni demokratje dobili le 220.000 glasov. Tudi v Essenu in Gelsenkirehnu so komunisti dobili večino.

ARETACIJA ERHARDOVIH POMOČNIKOV.

Dessau, 24. julija. s. Berlinski kriminalisti so večeraj popoldne v Gerdendorfu aretirali barona Busche-Lohu in njegovo sestro, pri katerih so so našli natančno izdelan načrt za beg Erhardta. Zaplenili so tudi knjigo s imeni vseh, ki so pomagali pri begu. Neki drug je žena pogotnila. Obsata bila prepeljana v Leipzig.

Berlin, 24. julija. z. Proces proti Erhardtu je odkril za državnega justičnega ministra Heinze-a zelo kompromitirajoča dejstva. «Vorwärts» trdi, da je Heinze Erhardta naravnost podpiral pri begu.

MORNARSKA STAVKA SE NADALJUJE.

Sušak, 24. julija. z. Mornarska stavka traja neizpremenjeno dalje. Komisija ministristva za promet se najprej sestane v Dubrovniku, nato pa odpotuje v Bakar.

Inozemske borze

24. julija.

TRST. Devize: Zagreb 24.20 — 24.45, Dunaj 0.032—0.033, Budimpešta 0.225 do 0.275, Bukarešta 11.75—12.25, Berlin 0.0055—0.0070, Pariz 136.25—136.75, London 104.55—104.85; valute: dinar 24.20 do 24.50, dolar 22.65—22.75.

CURIH. Berlin 0.0014, Newyork 559.50, London 25.72, Pariz 33.47, Milan 24.55, Praga 16.65, Budimpešta 0.0425, Bukarešta 2.95, Beograd 6, Sofija 5.50, Varšava 0.0038, Dunaj 0.0079, avstrijske krone 0.0080.

DUNAJ. Devize: Beograd 748—752, Berlin 0.16—0.18, Budimpešta 4.05—4.15, Bukarešta 359—361, London 325.300 do 326.300, Milan 3094—3106, Newyork 70.935—71.185, Pariz 4252—4258, Praga 2123—2133, Sofija 703—707, Varšava 0.44—0.46, Curih 12.675—12.725; valute: 70.560—70.960, levi 681—689, marke 0.15 do 0.21, funti 323.500—325.100, francoski franki 4195—4225, lire 3070—3090, dinari 739—745, poljske marke 0.41 do 0.47, levi 368—372, švic. franki 12.560 do 12.640, češke krone 2105—2125, madžarske krone 2.50—2.70.

PRAGA. Dunaj 4.650, Berlin 0.80, Rim 146.75, Budimpešta 14, Pariz 201.1250, London 153.1250, Newyork 33.30, Curih 596.25, Beograd 35.3750, avstrijske krone 4.4450.

LONDON. Beograd 415—425, Berlin 2.000.000—2.100.000, Milan 104.75—105, Praga 153.50—154, Dunaj 320.000 do 330.000.

NEWYORK. Beograd 107, London 495.625, Pariz 592.25, Berlin 0.0205, Praga 299, Dunaj 0.1412, Budimpešta 0.92.

Parlament na počitnicah

d. Rim, 22. julija 1923.
Vročina. Jutri se blizu koncu in italijanska fašistovska politika zaenkrat nima pred seboj novih ciljev. Svojo pozicijo je rešila s sprejetjem volilne prenosne. Vsi členi novega zakonskega načrta, so odobreni. Včeraj se je vršila zadnja seja zbornice, na kateri se je razpravljalo o prednostnih glasovih.

Točka 55. novega volilnega reda namreč določa, da vsak volilec lahko odda tri prednostne glasove. Pri tem členu se je razvila živahna debata. Levičarsko protivolilne stranke so se izjavile proti prednostnim glasovom, popolarji pa so predlagali, naj se število preferenčnih glasov skrajša na 3 na 2. Naši posl. Wilfan je glasoval proti predlogu. Dalje je dr. Wilfan predlagal, naj bi se tujerodnim manjšinam dovolilo, da smejo postaviti svoje kandidate tudi samo v enem volilnem okrožju. S tem je hotel pridobiti vladno poseben način postopanja z narodnostnimi manjšinami. Dosegel pa žal, ni ničesar drugega, nego hrup v vrstah nacionalistične desnice.

S tem, da je rimski parlament odbil predlog dr. Wilfana glede volilnih okrožij, smo Jugoslavo in Italijo močno priklajšani. Odvzeto nam je na ta način efektivno parlamentarno zastopstvo. Sploh se je parlament napram predlogom našega zastopnika obnašal skrajno nesramno. Dr. Wilfan je interpelliral ministrskega predsednika tudi glede vladnega postopanja proti kulturnim pravicam našega naroda in koristim našega ljudstva v splošnem. Toda predsedstvo zbornice je utemeljene zahteve kratkoma omalovaževalo in odrinilo.

Ko je razprava o volilni prenosni končala, je Mussolini naznanil, da je zbornica svoje delo dovršila ter da vladni ni več potrebna. Vsled tega gre lahko domov. Pomladansko zasedanje je s tem zaključeno in prihodnja seja se skliče pismenim putem v nedoločenem roku. No.

§§ 70. in 76.

Iz uradniških krogov smo prejeli več dopisov, da pojasnimo znamenita § 70. in 76. starega srbskega zakona o činovnicima građanskog reda, ki v prehodnih odredbah nove službene pragmatike slavi svoje vrste žalostno vstajenje. Stari srbski zakon izvira iz leta 1864. in za takratne čase ni bil slab, § 76. je bil revidiran l. 1865. in je dobil leta 1870. svoje današnje tolmačenje.

V § 68. določa stari srbski zakon, da »knez postavlja činovnike v penzijo, na predlog dotičnega ministra in po zaslišanju ministrskega sveta.« § 69. določa pogoje, pod katerimi ima uradniški pravico na penzijo. Potem pa pride § 70., ki pravi: No, vladar more tudi razven slučajev, naštetih v § 69. postaviti uradnika v penzijo vsak čas, kadar smatra, da interesi državne službe to zahtevajo.

V smislu § 71. pa ima pravico do penzije (ki prične s 40 % sistematične plače) le oni uradnik, ki je dovršil najmanj 10 let državne službe. Zato je vladar dobila v § 76. še drugo pooblastilo, in sicer v sledeči obliki: Činovniki, koji se niso pridobili pravice do penzije, pa bi postali za državno službo nesposobni, ali bi se v interesu državne službe imeli odpuštili, smejo od milosti vladar pričakovati, da jim se da kakor pomoč bilo enkrat za vselej do zneska enoletne plače, bilo potem letne vzdrževalnine do višine 30 % letne plače. O tem odloča knez na predlog dotičnega ministra in po zaslišanju ministrskega sveta.

Praktične posledice teh dveh paragrafov so torej sledeče: Minister lahko odpušči iz državne službe vsakega uradnika. Navesti mu je treba le, da je to »v interesu državne službe«. Ako ima uradnik 10 let službe, potem se uporabi § 70., t. j. dotičnega uradnika

se penzionira, ako jih nima, potem ima minister pravico, da ga brez vsake odškodnine, čez noč, postavi na ulico. § 76. sicer dopušča odpravnino ali vzdrževalnino, v praksi pa se to skoraj nikdar ni dogajalo.

Vse te določbe so veljale za stalno državno uradništvo, t. j. za tiste činovnike, ki so bili postavljeni z ukazom. Za vse ostale državne uslužbence, provizorične uradnike, praktikante, zvančičnike in poslužitelje (sluge) je veljalo v Srbiji do danes, kar je določila uredba o »privremenim činovnicima« iz leta 1845. Vlada, ki te namene postavlja, jih more tudi po slobodni volji odpuščati. V kolikor je dotični nameščenec plačeval penzijski prispevek, se mu analogno kakor stalnim državnim uradnikom po 10. letih omogoča penzija.

Nova službena pragmatika je imela za vedno napraviti konec §§ 70. in 76. Zgodilo se je pa nekaj drugega. S prehodnimi naredbami so postavljeno vsi državni uradniki na razpoložanje, dokler vladne komisije ne izvršijo prevažanja in redukcije. V tem času imamo torej nekak režim obnovenih §§ 70. in 76., in sicer ne le za Srbijo, temveč za celo državo.

Celjski občinski svet

Celje, 24. julija.

Pri nadaljevanju se je razvila obširna debata glede konsuma plina iz mestne plinarne. Podjetje je v prvem polletju visoko pasivno, ker se izguba plina, ki je pri dvojnem sistemu izogibna, ne krije z zadostno porabo. Čim več bo odjemalcev, tem cenejši bo plin. Odseku za podjetje se naroči, da izdela načrt, kako bi se povzdignil konsum. Predlaga se, naj se slabejša, a vendar še užito meso v mestni klavnicji loči od dobrega ter se izroči zato določenemu mesarju, ki ga bo prodajal revnejšim slojem po nižjih cenah. Sklene se, zaslišati tozadevno mestnega živnozdravnika.

Prošnja gostilničarske zadruge, da se pobiranje davčine na vino in pivo odloži tako dolgo, dokler ne reši priziva upravno sodišče, se odkloni, ker je ministrstvo že odločilo v prid občini in bi odlaganje obustno oškodovalo mestne finance. V upoštevanja vrednih slučajih pa lahko dovoli mestni magistrat primerne roke za odplačevanje. Pokrajinska uprava je pri 10 odst. najemninskem novčiču odredila, da mora biti letna najemnina do 200 Din pri vseh najemnikih te davčine prosta. Občinski svet izrazi tehnične in finančne pomisleke proti temu ter sklene ponovno zaprositi pokrajinsko upravo, da dovoli pobiranje najemninskega novčiča brez vsake omejitve. Narodni čitalnici v Celju se nakloni za ljudsko knjižnico 1000 Din, zavodu šolskih sester za prizidavo trakta k šolskemu poslopju 5000 opek.

Takozvano strelišče se proda IV. Videmsku za 37.500 Din, občinska hiša v Gubčevi ulici pride ponovno na dražbo. Dovolijo se vsa popravila v prostorih okrajnega sodišča. Prošnji mestnih uslužbencev za drva po režijski ceni se ugoditi v tem smislu, da imajo mestni uslužbeni s fiksnim in hon. plačo ter upokojenci z lastnim gospodinjstvom pravico do tri brez lastnega gospodinjstva pa do enega sežnja drv. Cene so sledeče: za trda bukova 385, mehka 290 Din, z dovolom na dom razžagana trda 405, mehka 300 Din. Iste cene veljajo tudi za revnejše sloje, v prvi vrsti mestne delavce, ki pa morajo vlagati posebno prošnjo. Za enkrat ima mestna občina le malo drv na razpolago. Popravilo in preureditve se do sedanji prostori muzeja, ker ni primernejši na razpolago. Oglasi se je zainteresirani, ki namerava zasedati v dvo do tri nadstropno hišo celj ogei Kralja Petra ceste in Vodničkove ulice od Vošnjakovih hiše do meščanske šole. Zgraditi hoče dvorano za kino, v pritličju trgovske in obrtne lokale, sicer pa srednja in majhna stanovanja po primeru najemnin.

Vsem doosedanjim najemnikom mestnih hiš ki se morajo podreti, zagotovi prostora, oziroma stanovanje tudi v novi stavbi. Občinski svet sklene prodati stavbiše za kvadr. meter po 90 Din, odstopiti lastni kinoaparati in dati v najem kinokoncepcijo za dobo 25 let proti 5 odst. sistem dobičku, ako začne z gradbo še to leto in jo konča do konca prihodnjega leta. S tem projektom bi se povzdignila lepota notranjega mesta in bi se tudi stanovanjski miseriji nekoliko odpravilo.

Pri slušnostih se interpellira še županstvo zaradi izpraznitve otroškega vrta po državni poljeji.

Konec seje ob 22. in pol uri.

Politične beležke

† Protestiramo. Nekateri beograjski senzacijski listi, predvsem »Preporod« zlorabljajo žalostno vojusko afero na obsojce vreden način. Akoravno doseganja preiskava ni dognala ničesar, kar bi dokazalo, da imamo opraviti z delom kakšnih političnih prevratnih elementov, temveč gre očividno le za tolpo špijonov, ki so opravljali svoj ogabni posel iz povsem osebnih dobičkah. Željnih nagibov, se vendar ti listi na vso moč trudijo napraviti iz cele afere velikansko politično veleizdajniško akcijo, ki obsega nekako vso Hrvatsko in menda tudi Slovenijo. Tako daleč gre brezvestnost, da se imena najčistilnejših in zaslužnih narodnih borcev kakor je n. pr. grof Miroslav Kulmer spravljajo v zvezo s špijoni, da se sumničji dober del našega oficirskega zbora veleizdajniškega početja in da postaja skoraj že vsak Hrvat ali Slovenec sumljiv! V »Jutrarnji Novosti« čitamo celo, da bo po vsel državi izmenjavani častniki in se bo izvršila premostitev čet. Torej je naša armada že povsem okužena od veleizdajstva in vohunstva! Kako zločinska je taka misel. In vendar se bodo tako glavi komentariji zunanjih naših nasprotnikov, ki bodo čitali blazne izmišljotine iz »Preporoda« in »Jutr. Novosti«. Abotno stališče glede bivših a.-o. oficirjev, ki služijo v jugoslovanski armadi, je tudi sramotno. Ogromna večina teh častnikov so ravno tako dobri in čestiti služabniki naroda in države, kakor njihovi ostali tovariši. Mnogi izmed njih so svoje narodno mišljenje in delo pokazali še v avstrijski uniformi. Zato protestiramo proti pavšalni gonji, ki jo vprizorja brezvestno časopisje. Protestiramo predvsem s stališča ugleda naše države in naše armade.

† »Slovnan na dan!« Pismo je naslovljeno na »Slov. Narod«, pisal je pa kons. svetnik Janez Kalan s Homca. Od vodene propagande do Narodove veslovanske je le en korak. »Pa kaj bi Vam dokazoval potrebo slovanske vzajemnosti.« Mene stvar močno zanima, zato bi vrlo rad videl, kako se bo stvar dalje razvijala! Če misli g. kons. svetnik, da bo »Slov. Narod« s svojimi zvezami kaj pomagal, da bo prišel »Slovnan na dan« in »da bi potem v Evropi morali računati z nami, ako bi se skupaj vzeli«, — potem naj kar napiše tej svoji nadi z z nekaj časami vode izpod Homca, ex seveda. Ni pa gotovo, če bo potem razumel, kako se v bistvu dobra kleja ne sme že ab ovo označiti kot naivno početje naivnih dobrih duš.

† Stiska pri »Slov. Narodu«. Hude težave so bile včeraj pri »Slov. Narodu«. Ves teden so ljuto pisali, da treba Radića zapreti in obesiti. Kovali so v nebo radikale, da hočejo Radića vrat zaviti. Tedaj pa so v »Jutru« brali, da ne bo nič iz te kupčije. Odložena je na jesen, kaj? Če bi se jim zdelo gotovo, bi brez dvoma že danes hvalili neskončno modrost g. Pašića, da je tako sklenil, kajti... in potegnili bi iz predala lanski govor dr. Ravniharja varioranta B. Tako pa so se odločili zaenkrat molčati in napadati »Jutro«. — Tudi g. Plavšić jim teži srce. V »Jutru« so brali

objektivna poročila o obsevnem vrednim manipulacijah Balkanske banke. Zdaž zopet niso vedeli, kaj naj store. Ali naj ponatisnejo svoj lanski članek, kjer so proglasili g. Plavšića za edino svetlo zvezdo v državi, češ kaj demokrati, le Plavšić je, ki bo vse uredil. Ali naj ta članek citiramo in še druge? V tiskih so zaspali g. g. raje se odločili napadati »Jutro«. Naj jim tekne.

Sport

Službene objave LNP.

Enomesna zabrana igre S. K. Primorja (Ljubljana), objavljena dne 15. t. m., je ukinjena po nalogu predsedstva J. N. S.-a do rešitve protesta S. K. Primorja po upr. odboru JNS.-a. Tajnik I.

Vardar, Beograd : Ilirija. — 28. in 29. t. m. igra beograjski S. K. Vardar dve nogometni tekmi z Ilirijo. Vardar je za Beograjskim S. K. drugi klub iz naše prestolice, ki poseti Ljubljano. Uživa jako dober sloves ter velja za najhitrejši in najagilnejši moštvo v Beogradu.

Prška Sparta na Reki. Sparta je v soboto in v nedeljo odigrala dve tekmi na Reki. Pri prvi tekmi z Glorio zmagala z 9 : 1, pri drugi z prvkom Julijske Benečije Olimpijo pa z 11 : 1.

V večeršnjem poročilu o mednarodni kolesarski dirki se je dogodila neljubna pomota. Prebivalstvo Celja je ravno s tem, da je ob cestah skozi mesto tvorilo gost spalir ter jako disciplinirano vzdrževalo progo prosto, dokazalo veliko zanimanje za lepi kolesarski sport.

Objave

× Šentjakovski semenj priredi ob prihodni cerkvenega prošenja v šentjakovski fari Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj v nedeljo dne 29. julija v vseh dolenjih prostorih vojaškega strelišča na Dolenski cesti št. 15. Da bo na prireditvi kot vsako leto doslej vladalo pravo sejmako vrvenje, je pričakovati, saj imajo šentjakobčani vedno pristne novosti na razpolago. Tudi letos nam hočejo pokazati prvovrstne originalnosti. Pazite na prilogo v petki Šodeluje železničarska godba, vstopnina le 3 Din, otroci v spremstvu staršev prosti. Začetek ob pol 4. uri popoldne.

× Orjuna v Ljubljani opozarja, da se vrši redna seja ženske sekcije danes dne 25. julija ob 8. uri zvečer v pisarni mestne Orjune v areni Narodnega doma. Vabimo k polnoštevilni udeležbi!

× Vsem gg. gostilničarjem v Ljubljani. V dnevih 5. 6. in 7. avgusta 1923 se vrši v Ljubljani kongres jugoslov. učiteljev. Prijavljenih je preko 4000 udeležnikov. Podpisani kongresni odbor prosi vse gg. gostilničarje, da bi imeli v teh dneh po možnosti pripravljenih nekaj več jedil, ker bomo porazdelili goste po vseh gostilnah, s katerimi smo bili dogovorjeni. Prvotni načrt, da bi gotovo število gostov kar vezali na posamezne gostilne, se nam zdi neizvedljiv in smo ga opustili. Prosimo p. n. gostilničarje, da se držijo dogovorjenih cen in goste čim najbolj postrežejo. — UJU, poverjenstvo Ljubljana.

× Dubrovniški parobrod »Petka«, brza proga: Bakar-Hvar-Gruž odhaja iz Bakra vsako soboto ob 14. uri.

× Proslava 15-letnice vrhniškega Sokola. Dne 12. avgusta proslavi sokolsko društvo »Vrhnika« 15-letnico svojega obstoja. Ob tej priliki bo tudi celodnevni župni izlet ljubljanske sokolske župe. Vsa brateka društva vladno vabljena.

× Šentjakovski gledališki oder v Ljubljani gostuje v Rogoški Slatini v zdraviliškem domu v soboto dne 28. julija z veseligr »Maškarada«, v nedeljo dne 29. julija pa z veseligr »Avtomobilist«. Ker so vloge kar najboljše zasode in sta igri sami polni komičnih prizorov in raznovrstnih zapletljivih, je pričakovati, da predstavi posetijo v čim največjem številu letoviščarji in doma-

ke prebivalstvo, da se prav posteno razvedre. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Beraniča.

× Razpisana zdravniška služba. Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službo okroglega zdravnika za zdravstveno okrogje Velike Lašče. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

× Osobito manufakturstvom je priporočati, da posetijo IV. mednarod. velesejem v Ljubljani (Reichenberg) OSR. od 11. do 19. avgusta 1923. kajti pri tej prihodni si lahko nabavijo priznana dobra češko tekstilno blago po izredno nizkih cenah. Pojasnila daje gen. zastopstvo Aloma Company d. z. o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. Več današnji inserat.

× Sokolsko društvo v Bregini priredi svoj drugi društveni nastop dne 19. avgusta in ne kakor je bilo prvotno določeno, na 5. avg. Toliko v ravnanje bližnjim društvom.

× Gasilno društvo v Motniku priredi v proslavo 500-letnice obstoja trga Metlika dne 29. julija veliko vrtno veselico. Vršla se bo tudi zanimiva polževa dirka. Zato, kolesarji, pridite vsi!

Razburjenje na južni železnici

(Intervencija pri obr. ravnatelju gospodu Bračiču.)

K včerajšnjemu članku »Protest južni železničarjev« smo prejeli še sledeč dopis:

Vest je razburila zlasti vse uradniške v direkciji. Večina uradništva direkcije je danes mnogo na slabšem kot eksekutivno oboje, ki mu sicer tudi ni z ročicami poslano. Nima službene obleke, ki pomeni zelo velik dohodek dandanes. Tudi plača mu je 20 odst. manjša. Ali je dirigirano na progo, ne izhaja z poznanimi. Zelo veliko jih stanuje zunaj Ljubljane. Nekateri vstajajo zjutraj ob 5. in se vračajo domov ob 3. ali 4. popoldne, ter opravljajo kar po 11 ur službe, zato pa prejemajo komaj toliko, da bi bilo za slabo kosilo. Ukinjena doklada znaša pri nekaterih osmino do četrtine vseh prejemkov.

Pa tudi načelniki in glavni uradniki s proge bodo gledali. Sistem, ki so ga uvedli zastopniki prom. ministrstva v upravi Južne železnice pa naj se imenuje Jelič, Avramovič ali Bončina nasproti oboju Južne železnice je silni oduren. Naši delegati v upravnem svetu blamirajo našo državo pred zastopniki vseh drugih držav, ki se zgledujejo nad jugoslovansko prakso proti oboju, ki zira lastna država v obup. Najhušji udarec za nas je, da je povzročil ukinjenje Slovenec dr. Bončina.

Naši zastopniki so si v upravnem svetu sploh lastili pravice, ki jih prav za prav niti imeli niso. Upravni svet je radi ljubelega miru in radi poznejših pogajanj ugodil vsaki želji ter sploh ni razpravljaj o stvareh, kjer so naši delegati količjak ugovarjali. Koliko neprevidezosti je napravila naša delegacija že za časa Jeliča, in tako se je nadaljevalo po tem pod Avramovičev in Bončinovo ero. Spominjamo samo na investicije. Mesto, da bi vlada zahtevala holikor mogoča investiranje blagajniških presežkov, so naši vladni abderisti vse ovrnili. Prot oboju pa vedno, zato, da bi ne kazali državno oboje na Južno. Zadnji akt dr. Bončine, ki ga ne more niti po čl. 11 rimskega sporazuma opravičiti, bo izbil sodu dno. Sistem brezsrčnosti bo največ oškodoval državo.

Kakor nam poročajo, je včeraj posebn na deputacija intervenirala pri Obratnem ravnateljstvu ter je ravnatelj g. Bračič obljubil, da bo tudi službeno opozoril premetno ministrstvo na zle posledice dnajškega sklepa. Za prizadete železničarje so se zavzele vse železničarske strokovne organizacije in je torej solidarnost med železničarji popolna.

Najboljši slovenski dnevnik je »Jutro«!

Veliki inkvizitor

Ljubezenski roman iz najsramotnejše dobe človeške zgodovine.

«Vem, da si nesramen, gnusen pop, da si zver, ki ni vredna, da te ustrelje, da si mrčes, ki te pohodijo in vržejo kot mrhovino na gnoj! — Bog te obsodi, kakaj pravičen je in poplačuje po zaslužnju.»

«Blazna si, Frančiška, in samo Bog te razsvetli, da izprevidiš, kaj si »torila« je še dejal Arbus in se okrenil, da odide.

Tedaj je prišla Klara . . . za njo je prisopla Katarina . . . nato so pridrele mlade in stare nune in sestre. Hipoma se je polnila dvorana in še med vrati so se gnetle bojazljive ženske. A vse naenkrat so poročale: »Marija je izg«! Niti sledu ni za cerkev je prazna. Odnesele je veliko staro ruto, a pustila na mizi zlatnik . . . Šla je k prvi maši . . . videla jo je vratarica . . . po maši pa je ni videl nihče več . . . Tudi spremljevalci njegove prevzvišenosti so jo iskali zaman . . . Potepenka! Vlačugarica!

Bled kakor cunjja je stal inkvizitor in ni rekel ničesar. Samo desnico je končno ukazujoče iztegnil in zakričal: »Dovolji Ven, ženska! Ven!»

Kakor polte kokoši so se odplazile nune in sestre iz dvorane. Ko na so

se zaprla vrata in je padlo debelo pregrinjalo čeznja, je zadonel po dvorani krehot.

Opatka Frančiška se je krohotala, ploskala v dlani in se bila z njimi po bedrih, da je ploskala.

«Prav je! Prav je!» je kričala. »Ne boš je imela! Obriši si brado, Peter Arbus! Tičica ti je ušla iz kletke . . . Frrr! Lovi jo, le lovi jo, a ne vjameš jej! Zaman si se veselil pečenke . . . bahaha! Bog je pravičen!»

«Hola, Frančiška de Lerma, sveta opatka karmelitank, ali se boste še smejali, ko zveš Španija, da ste šlo navadna vlačuga?» se je zadril inkvizitor nanjo.

«Res je, čisto navadna vlačuga sem,» je priznala opatka. «A ti si me storil vlačugo! Ti si moj vlačugar, ti si me prisilil v vlačugarstvo! Ti si bil oni, ki si mi dokazoval, da Bog sam celo nunam dovoljuje, ustrežati telesnim astram, ako se le to zgodi z duhovnikom ali redovnikom! V spovednici si me pohujševal, v moji celici si me zapeljeval tako dolgo, da si me premagal, da si me omamil in zlorabljal potem, kolikokrat si le hotel in mogel! Ti podlež, ti satan, ti zver! — Oh, in vendar so bili trenotki, ko sem mislila, da me resnično ljubiš! Jaz nesrečnica — zavrženska — propalica! Strmeč je gledal Arbus besnečo žensko; obraz ji je zardel, oči so ji bliskale, prsi so ji plale v strašnem razburjenju, roke, krasne, polne snež-

no bele, je dvigala nad svojo prekrasno glavo . . . In videl je samo eno: da je razkošno lepa ženska. Nič je ni poslušal . . . ničesar ni hotel razumeti . . . samo eno je čutil: da je v svojem obupu neznošno zapeljiva.

«O, kako si lepa, kako si lepa, ti moja grešnica!» je vzkičnil in jo zgrabil za obe zapesti. »Ne jezi se! Pozabi vse! Spomni se, da sem te ljubil in da te še danes ljubim — ti — ti — ti me šola, moja! Naj se pogrezne svet, naj me požre pekcl, jaz sem tvoj, samo tvoj, Frančiška . . .!»

«Peter!» je vzdihala opatka in vsa utrujena padla na kolena. — »Peter, bojim se . . . bojim se — pekcl!»

«Noričica,» se je smejal inkvizitor, »kdo se bode bal pekla, ako je v nebesih?»

Zamegilo se ji je pred očmi in brez odpora se je zgrudila na preprogo.

Peter Arbus je Dolores popolnoma pozablil.

XIII.

El Rastro.

Bilo je v zgodnjem jutru.

Dolores, zavita v star robec, ki ga je vzela v samostanu in ga desetkrat preplačala z zlatnikom, je hitela po seviliških stranskih ulicah. Bežala je iz samostana k hišici Ivana de Avila, »apostola«, ki jo je rešil največje sramote in ki naj bi ji dal znova varno pribežališče.

Bila je silno utrujena in razburjena.

Tema je še vladala po svetišču in žive duše še ni bilo v njem. Potem pa so začele prihajati starke in starci, ki ne morejo spati in ki se zatekajo v cerkev, da molijo za svojo srečno zadnjo uro in da še malo zadremljejo. Bilo jih je več in več. Vzdihovali so, mrmrali, molili, kimali, dremali, spali.

Cerkvenik je prižgal sveče, stari samostanski pater je pristopil k oltarju . . . Dolores pa se je tesneje zavila v robec, vstala in se je prstih odplazila k vratom, jih oprezno odprla in smuknila na cesto.

Kakor bi se ji cela gora odvalila s srca, ji je odleglo. Od razburjenosti in nebeško sladkega čustva svobode se ji je zamegilo pred očmi. Skoraj bi se bila zgrudila, da se ni naslonila na cerkveni zid. In zahtela je in solze so se ji udrele po licih.

Toda le nekaj trenotkov je bila slaba. Potem se je našla in začela je bežati.

Mesto je še spalo, in srečavala ni nikogar. Vendar se je bala, da je ne ustavi kak potepuh ali redar. Zato je bežala po ozkih, temnih ulicah, iskala je bližnje in dospela kmalu do reke. Nato je hitela po nabrežju; že je zagledala drevje, med katerim je skrita ležala apostolova hišica . . . še par sto korakov in — najrajša bi bila zavrla.

Tu je apostol, plemeniti redovnik, duhovnik po božji volji, ki jo reši iz družbi!

Domače vesti

VRE, VRE, VRE...

Strahno je bilo vroče, ko sem se vozil v Beograd. Seboj sem imel veliko torbo za akte, jo pestoval na kolenih in razmišljal o tem, kako je včasih naporno delo za domovino... Toda pogum, M. A. Cafizelj, veliki so plani in načrti, ki jih nosim seboj, velika je bodočnost, kajti nova moja stranka... toda za enkrat še psi!

Prijavil sem se v znani hiši v ulici kralja Milana. Tukaj sedi, vedri in oblači gosp. Pašić. Vstopil sem v pred-sobo in svojo torbico položil na mizo. Iz sosednje sobe je prihajalo zamolklo mamljanje. Od časa do časa se čuje: »Pa ovaj... ovaj... ovaj...»

Čez pol ure se vrata odpro in ven-kaj plane ves razgret, rdeč in aktiven — moj kočevski prijatelj dr. Sajovic. Znoj si je brisal, svetlo je gledal: »Ti tukaj? Ali si...?« — »Sem! Sem! In pravim ti...« Se vedno nekoliko ne-zaupljiv, toda že tudi nekoliko vza-rodčen mi je dr. Sajovic hitel stiskati roko, v pričakovanju mojih daljnjih zanimivih objašnjenj... Toda bila sva že prekinjena. Elastičnega koraka je vstopil — kaj, tudi ti, moj sin? Da, tudi on, Bogumil, naš praški Bogumil, ki tudi prenaša veliko elegantno torbo. Tudi on je poln načrtov, kako preure-diti in prerediti politično fiziognomijo našega naroda s edino zveličavno po-močjo stranke, ki bi prevzela upravo pri nas...

Reči moram, da se me je prestrašil. Ne boš ti, ampak jaz! Hladno sva se pozdravila in srepo vsa se pogledala. Stisnil sem svojo torbo in baš sem ho-tel vprašati, ko se bučno odpre okno in evo ga v sobi na poseben pozorno-sti vreden način: prijatelj Novačani! Sajovicu je res pohodil kurje oko, Vo-šnjaku krepko stisnil desnico in mu zlomil mali prst, mene pa je »uplilil« po rami in mi strl ključnico. »Nič ne bo, fantje, vsi skupaj ne boste nič opravili, kajti jaz...»

Dolga brada Pašićeva poka za hip pri vratih in se namrdne. Na nasprotni strani je v predsobo vstopil še en konkurent (da Vam kar priznam) — sam dr. Triller z diplomom, da je Čika Baja — častni član neorganiziranih simpatizerjev NNS! Boga mi, imao je pred nama jedan »fors!« Kdo bo sedaj zmagal, M. A. Cafizelj, dr. Sajovic, dr. Novačan, Vošnjak ali predsednik NNS?

Ozračje v predsobi je postalo zažuš-čivo. Prijatelj Antonij se je že pripra-vil na verbalne injurije, tovariš iz Ko-čevja je izvel iz žepa Pašićevo le-gitimacijsko sliko in jo držal proti nam, kakor Rus ikono in priznati mo-ram, da je postajalo jako vroče. Na-enkrat skočita Vošnjak in Triller pro-ti Pašićevim vratom — bum! — in jaz, jaz... jaz sem se zbudil na vročem pesku v Lahah. Aaaah! Moja ključnica ni zlomljena, čeprav mi je nanjo stopi-la gđ. Beba, ko sem spal. Jaz sem pa mislil, da me je dr. Novačan!...

Hvala Bogu, jaz sem rešen! Kako bodo pa oni štirje opravili, kaj sami gledajo. Kdor se zanima za daljno usodo advicijce, neka čita no-vine. Polomije nikakor ni kriv.

Vaš M. A. Cafizelj.

* Kipar Ivan Meštrović se mudi v Ljubljani ter si je včeraj med 12. in 13. uro v družbi naših slikarjev ogledal razstavevstev lastnih umetniških del v Japonskem paviljonu.

* Minister prosvete v Ljubljani. Ka-kor izvemo, namerava posetiti kongres jugoslov. učiteljskega v Ljubljani dne 5., 6. in 7. avgusta tudi minister prosvete gosp. Miša Trifunović. Mudil se bo v Ljubljani več dni.

* Instalacija mariborskega škofa. V nedeljo dopoldne bo v mariborski stolni cerkvi slovesna instalacija novega lavantinskega škofa dr. Karolina. V so-boto zvečer mu namerava »Glasbena Matica« zapeti pred škofijsko podoknico. Včeraj je napravil škof dr. Karlin ofi-cijelni obisk pri predstaviteljih držav-nih oblasti in drugih odličnih osebo-nstih.

* Novosadski gledališki igralci brez plače. Ker so mnoge banke zarubile dohodke novosadskega narodnega gledališča, da na ta način izterjajo svo-ja posojila, ravnateljstvo igralcem ne more izplačati plač. Med igralci in na-meščenci je vsled tega zavladalo veli-ko razburjenje. Nameščenci se nahaja-jo v težkem položaju.

* Češkoslovaški tehniki v Sloveniji. Danes, v sredo, ob 22-36, se pripelje v Ljubljano s svojimi slušatelji inž. An-ton Smrček, profesor vodnega oddel-ka brnske tehnike in znani špecialist za vodne stavbe. Ogledajo si vodne naprave na Fužinah in papirnico v Vevčah. Jutri, v četrtek, se odpeljejo ob 12-02 v Falu.

* Dr. Lukan začasno odsoten. Veli-ki župan dr. Lukan od srede dopoldne do preklica ne sprejema strank, ker je odpotoval v Beograd.

* »Goriška Straža« piše k polomu »Jadranske banke«, da se širi razbur-jenje v vseh narodnih krogih, to pa tem bolj, ker je po trditvi tega lista, ta banka s večjim deležem pri tiskar-ni »Edinosti«. Vsled tega da so sena-tor Pitacco in drugi fašisti postali so-lastniki »Edinosti«. Odločno zahteva, da se dnevnik »Edinost« takoj izloči iz tiskarne, da ne pride pod neposredno kontrolo fašistov. — Mi smo prepri-čani, da je vodstvo tržiških Jugoslo-

venov še pravočasno ukrenilo, da ga ne zadenejo težke posledice sramotne Kamenarovičeve transakcije.

* Oddolitev izvolitve v upravni svet Jadranske banke. Gosp. minister n. r. Vojislav Marinković ni sprejel iz-volitve v upravni svet »Jadranske banke« v Trstu. Edini »Slovan« v tem upravnem odboru je torej znani Čiro Kamenarović.

* Sokolski zlet v Splitu je sijajno uspel. Javnim vežbam v nedeljo je prisostvovalo nad 10.000 Sokolov in gostov iz vseh krajev našega Primor-ja. V dopoldanskim sokolski povorki je sodelovalo 10 godb. Tisočglave mno-žice so sokolstvo ter vojsko frenetično pozdravljale. S tribune so govorili žu-pan dr. Tartaglia, starosta splitske župe dr. Lavš ter zastopnik JSS brat Baželj. Popoldnanski javni vežbi je prisostvoval češkoslovaški minister prosvete Habermann, ki se te dni mudi v Splitu. Bil je simpatično aka-limiran. Po krasno uspešnih vežbah se je vrnila velikanska ljudska slavnost na obali. V ponedeljek so gosti zapustili Split med ponovnimi ovacijami prebivalstva.

* Izpremembe v državni službi. Ru-dolf Pue, tajnik pri okrajnem glavar-stvu v Radovljici je dodeljen v službo-vanje generalnemu izseljeniškem ko-misarijatu v Zagrebu. Leopold Markelj, doslej v Ljubljani, je imenovan za po-štno-brzojavnega uradnika 4. razreda pri glavni pošti v Beogradu. Trajno so upokojeni: višji geometer Adolf Götzl v Ljubljani, pisarniška asistentka Mari-ja Reich v Ljubljani in sodni sluga Ja-kob Korent pri deželnem sodišču v Ljubljani.

* Umrovljen je šef uklenjenega za-grebškega generalnega izseljeniškega ko-misarijata dr. Adolf Cuvaj. Načelnik Cuvaj je služil dalj časa kot šef admi-nistrativnega oddelka v ministrstvu so-cijalne politike. Na vseh mestih si je stekel sloves odličnega in korektnega uradnika in pomeni njegovo umirovlje-nje izgubo za državno službo.

* Upravno sodišče v Celju. Pri novo-ustanovljenem upravnem sodišču v Ce-lju so imenovani: za tajnika 1. razreda Karel Tratenjak, doslej vladni tajnik pri pokrajinski upravi v Ljubljani; za tajnika 2. razreda dr. Fran Suhodolnik, doslej sodnik v Rogatcu; za pisarja 1. razreda dr. Vekoslav Voršič, doslej fi-nančni koncipist pri finančnem okraj-nem ravnateljstvu v Mariboru, in dr. Josip Orožim, doslej provizorični vladni koncipist pri okrajnem glavarstvu v No-vem mestu; za arhivarja 1. razreda Al-bin Marčič, doslej upravitelj pomožnih uradov pomorske oblasti v Bakru.

* Zvišanje poštne pristojbine. Mini-ster za pošto in telegraf je odredil na-slednje izpremembe v poštini tarifi: Predaltna se zviša od 4 na 10 Din me-sečno za predale brez ključa ter od 5 na 15 Din za predale, ki se zaklepajo s ključem. Predaltna za poštno nakaz-nice v krajih, kjer se izplačujejo na-kaznice na domu prejemnikov, in skla-dišče za pakete v krajih, kjer se do-stavljajo paketi na dom, se zviša od 5 na 15 Din mesečno. Za navadna pisma in zalepke se zviša mednarodna poštna tarifa — za pisma v inozemstvo — od 2 na 3 Din za prvih 20 gramov ali za del te teže, preko 20 gramov, ali del te teže pa še za 1,50 Din. Za dopisnico se zviša mednarodna pristojbina od 1 na 1,50 Din. Ta izprememba za mednaro-dni promet velja od dne 1. avgusta 1923.

* Zdravila se zopet podražijo. Mini-strstvo za narodno zdravje je izdalo novo tarifo za zdravila. Že sedaj so bi-la zdravila izredno draga, po novi tarifi pa so cene zopet znatno poskočile. Ta-ko se je podražil aspirin za 80 odst., istotako salicil. Predmeti, ki jih dobiva-mo iz Nemčije, so se podražili kar za 200 do 300 odst. Le alkohol je po novi tarifi za 20 odst. cenejši kakor doslej.

* Preiskava v zagrebški špijonažni aferi še ni pokazala novih momentov. V Južni Srbiji je bilo aretiranih več ofi-cirjev, ki so po Andričević osumljeni. Proti njim se vodi preiskava. V Hrvat-ski še ni niti en oficir aretiran. Nekate-ri so baje pod nadzorstvom. O krivdi borznega senzala Fulanovića kurzira več verzij. Ena trdi, da je vzel ključ za de-šifriranje iz Abdgadičevega stanovanja, da ga ne dobi v roke policija. Po drugi pa je vodil finančne zadeve v volunski aferi. On sam trdi, da je imel z Abda-gićem zveze samo radi žensk in da je Andričevića bila le njegova ljubica. Andričevića pa je pred policijo izjavil-a, da se je v Skoplju poročila z bolgar-skim komitašem Dimovićem, preko ka-terega je imela zveze z makedonstvuju-šćimi.

* »Morgenove informacije iz Maribo-ra. Ponedeljkov zagrebški »Morgen« prinaša od svojega stalnega mariborske-ga dopisnika daljši članek o študijski knjižnici. Članek pravi med drugim, da bodo Nemci Südmarkine knjige, ki so tudi del te knjižnice, v slučaju vrnit-ve kazne v nemške roke, pustili še da-lje študijski knjižnici. Sploh pa je baje kuratorji knjižnice še sklenili kooperi-rati v odbor par Nemcev in še Teget-fovo spomenik bo baje vzpostavljeno. (Po prevratu so nemreč Tegethofov spomenik v Mariboru odstranili. Mari-bor je rojstno mesto Tegetthofa.) Po naših informacijah pa kuratorji o vsem tem sploh ni razpravljali in še manj skle-pali. Za renovacijo spomenika se zani-ma doslej le agencija Pirko.

* Mariborsko učiteljsko se v pravdi. Poročali smo, da je mariborska občina v drugi instanci zgubila pravdo proti erarju radi izpraznitve prostorov držav-nega ženskega učiteljskega. Socialistič-no-klerikalna vlada na mariborskem ma-gistratu pa še vedno ne miruje. Dr. Le-skovar je vložil kot zastopnik občine očitno po nalogu župana Grčarja tu-di proti tej sodbi priliz na Stal sedmo-riče, tako da bodo še v Zagrebu reš-evali kulturno sramoto Maribora. Pri stvari pa je zanimivo še to: Ko so se socialisti s klerikalci po volitvah navi-dezno zopet april, je večina občinskega sveta na predlog sodr. Bahuna sklenila, da ne sme v bodoče noben občinski svetnik advokat zastopati občine in tu-di v tekočih pravih mora dr. Leskovar zastopstvo vrniti. Na nepojasnjen na-čin pa je še po tem pravomočnem skle-pu občinskega sveta vodil pravdo proti učiteljski obč. svet. dr. Leskovar in sedaj vložil še priliz, ne da bi o tem sklepal občinski ali mestni svet. Kakor silimo, bodo o tej čudni zagonetki, ki bo imela še druge posledice, v občins-kem svetu v prihodnji seji demokratsi spregovorili resno besedo s socialisti.

* Planinska »ohoba«. V soboto 28. t. m. poseti goro Urško (1696 m) na ko-roški meji precejšnja »klapa«, koje je dro tvorijo ljubljanski »Drenovci«. Med drugimi zabavnimi točkami izleta je najzanimivejša programna točka — poroka mariborskega »Drenovca«, gosp. Ivana Marselja, rev. ravnat. Juž. žel. v Mari-boru, z gđ. »Drenuljo« Meto Potratov-jo iz Ljubljane. Mlademu paru obilo sreče! Planinstvu se v bodoče seveda ne smeta izneveriti.

* Paskijević konfrontiran s Thierry-jem. Znani dvojni morilec Hrvoje Pa-skijević je preiskovalnemu sodniku po-dal čisto novo izjavo, trdeč, da je mor-al umoriti Kanajeta in Jeličiča s po-mošjo svojega prijatelja Dražena Thierryja, naka je bil ta takoj areti-ran. Thierry odločno izjavlja, da je Pa-skijevićeva trditve lažniva in je nave-del tudi več prič, ki bodo dokazale nje-gov alibi. Thierry, ki je tudi pri kon-frontaciji s Paskijevićem zatrjeval svo-jo nedolžnost, je ostal do nadaljnjega v zaporu, četudi razven Paskijevićeve trditve ni proti njemu nobenih dokaz-ov.

* Uspeh tenorista g. Kovača v Rim-skih Toplicah. Tenorist ljubljanske opere g. Leopold Kovač je koncertiral dne 21. t. m. v kopališču Rimske Topli-ce z velikim uspehom, kjer so kopalski gostje radostno napolnili dvorano in na-šemu umetniku izkazali za vsak komad veliko priznanje, tako da je moral ko-mad po dvakrat ponavljati. Želimo, da bi nas g. Kovač še večkrat obiskal in priredil umetniški koncert.

* Silna nevihta v hrvatskem Zagorju. Včeraj je v hrvatskem Zagorju razsa-jala strahovita nevihta. Toča je pobila popolnoma vinograde in polja. Vsa le-tošnja žetev je uničena.

* Solnčarica. V Mariboru je zahteva-la v ponedeljek letošnja vročina prvo žrtev. 62letnega Alojza Struškina iz Selnice ob Dravi je zadela solnčarica, da se je nezavesten zgrudil na tla. Od-peljali so ga v bolnico.

* Izgon madžarskih rodbin iz Jugosla-vije. Iz Novega Sada poročajo: Tuka-jšnja policija je izgnala iz naše države 21 rodbin, ker je rok za opcijsko že po-tekel. Rodbine morajo do 26. t. m. za-pustiti Jugoslavijo.

* Nezgodja, ki je srečno končala. V ponedeljek dopoldne sta se peljala po-moćnik in vajenec mesarja Javornika z Domobranske ceste za vojašnico proti klavnic. Konj se je nenadoma spo-ditnil in odskočil v stran. V tem tren-utku pa je zdrknil po strmem nabrežju v Gruberjev kanal. Opazivši nevarnost, sta pomoćnik in vajenec skočila z vo-za in se pravočasno rešila, konj pa je z vozom vred padel v Gruberjev kanal. Konj se je pri padcu sicer precej poškodoval, vendar se je vojakom posre-šilo, potegniti iz kanala konja in voz.

* Mlad tat v mariborski cerkvi. V mariborski stolni cerkvi so zasačili učenca II. razreda ljudske šole, ko je s tanko šibico vlačil milodare iz cerkve ne pušice.

* Zločin nezakonske matere. Sarajev-ska policija je bila te dni obveščena, da je služkinja Roza Kostanjšek porodila nezakonskega otroka in ga umorila. Po-licijski agenti so našli otroka v njenem kovčku. Otroka je umorila s pomočjo svoje sestre Pepice, ki je natakarcia v neki sarajevski gostilni.

* Riziko dela. V delavnici južne že-leznice v Mariboru je padel delavec Antonu Muhliću pri vrtanju velike že-lezne plošče težek kos plošče na nogo in mu strl na več mestih levo nogo pod koleno.

* Zeleni rob na zobeh odstranjuje in zobe krasno čisti znana »Ito« pasta. Zahtevajte »Ito« pasto povsod. Glavna zaloga: drogerija »Adrijas«, Ljubljana, Selenburgova ulica.

* 1500 muh na enem muholovcu. Do-spel nam je eksemplar muholovca zna-me »Medosa«, na katerem se nahaja nič manj kot 1512 muh. Lepilo tega muho-lovca je tako učinkovito, da na neka-terih mestih lepilo 3 do 4 muhe ena na drugi. Če se pomisli, da proda dotična tovarna v seziji nekaj milijonov teh muholovcev v celi državi, potem si lah-ko predstavljamo, koliko milijard teh poznanih nadležnih žuželk, katere so glavni vzrok prenašanja kužnih bolezn, se po dobrem muholovcu uniči. Ta me-deni muholovec »Medosa« izdeluje tvr-dika »Unica« družba v Mariboru.

Gospodarstvo

DAVKI IN ZAŠČITA NAŠE TRGOVINE.

(Iz trgovskih krogov.)

V trgovinske posle se danes na ozem-lju naše države vmešavajo številni pre-kupčevalci in agencije iz inozemstva brez vsakega obrnega dovoljenja. Posebno živahno se gibljejo agencije in agencije iz Italije. Prihajajo v naša mesta in tr-ga, prestrežajo naše ljudi po kolodvorih, na trgu in drugod, kupujejo poljske, gozdne pridelke, drva itd. Nasprotno pa je našemu trgovcu vsako gibanje v ino-zemstvu strogo zabranjeno. Naš trgovec ne sme uvoziti v inozemstvo blaga, ako se ne izkaže, da je blago že prodano.

Avstrijska republika izvaja v zaščito lastnih trgovcev rigorozno kontrolo v tem pogledu. V svrhu te zaščite in pa iz davnih razlogov mora v najnovešem času vsak naš trgovec, ki izvaja v av-strijsko republiko, celo priložiti tovor-nemu listu fakturo. Policija, obrtna ob-last in trgovinske zbornice vestno za-sledujejo tuje trgovce.

Pri nas trgovec nima nikake zaščite. Tujec lahko brez koncesije obratuje, domača legalna obrt in trgovina pa la-hko počiva, med tem ko država zahteva od nje povisane davke.

Na dežel danes vse prekučuje in me-ščari, vsaka lajčarica sme z vsem tr-govati, oblast ničesar ne vidi. Vse vprek se vozi in kšetajo razni ljudje — ne-ovirano in brez nadzorstva poklicanih oblasti. Prekupek dela brez rizike in za-služl pogosto 30 in več odstotkov. Le-galni trgovec, ki mora delati v mnogih strokah s 5 do 10 odstot. pa nosi breme rizika, veliko težje in davke. Vsa stvar ima pa tudi svoje neugodno socialno ozadje za široke konzumentske množice. Inozemski agencije in agencije ter domači mali nekoncesirani prekupevalci navijajo v izdatni meri ceno poljskim pridelkom.

Ako državne oblasti ničesar ne vidi-jo, bi človek pričakoval, da bo n. pr. v Ljubljani »socialistični« magistrat s številnim tržnim nadzorstvenim osebljem primerno postopal proti sumljivim do-mačnim in tujim navijalcem. Toda za-man je to pričakovanje. Memimo, da imajo tudi gremilji trgovcev svoje dolž-nosti napram organiziranim članom in bi vsi pravi trgovci hvaležno pozdravili tudi čim večjo pozornost trgovske zbor-nice v tej smeri.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (24. t. m.) Pšenica: baška, stara, 76 — 77 kg, 2 — 3 odst., 2 vagona 400; baška, sta-ra, 77 — 78, 2 — 3 odst., 1 vagon 400; baška stara, 78 — 79 kg, 2 odst., za ju-li, duplikat kasa, 2 vagona 375; baška, stara, 78 — 79 kg, 2 odst., za avgust, duplikat kasa, 10 vagonov 375; baška, stara, 78 — 79 kg, 2 odst., za avgust, 2 vagona 372,5; baška, stara, 78 — 79 kg, 2 odst., ponudba 370. Ječmen: novi, baški, 65 kg, ponudba 295. Oves: baški, ponudba 315; baški, novi, 4 vagoni 300. Turščica: baška, 3 vagoni 290 — 295; baški, na ladji Tisa, ponudba 295. Moka: baška »0«, 1 vagon 645; baška »0«, no-va, ponudba 595; »2«, ponudba 595; »5«, 1 vagon 512,5; »0«, 1 vagon 475; banat-ska »7,5«, 2,5 vagona 360. Otrobi: baški za september-december, 4 vagoni 150. Tendence nespremenjena.

Zagrebski žitni trg (24. t. m.) Po-stavno volvodinska postaja: pšenica no-va (79 — 80 kg) 375 — 380, turščica žolta 290 — 300, ječmen za pivovarje 290 — 300, za krmo 270 — 280, oves 305 — 315, moka »0«, promptna, stara 625 — 675, »2«, 625 — 650, »4« 600 — 650, za krmo 200 — 210, otrobi drobni 140 — 150, debeli 200. Tendence nespre-menjena slaba.

Dunajski žitinski trg (23. t. m.) Dogon 1524 glav; od tega domačih 417, iz Madžarske 196, iz Jugoslavije 440 in iz Rumunije 471. Radi manjšega dogo-na so cene narasle za 3500 — 4000 in celo 5000 aK pri kg. Notirajo za kg ži-ve teže v tisočih aK: voli I. 16 — 17,5 (ekstremno 19 — 23), II. 14,5 — 15,5, III. 13 — 14,4, bikli 13 — 17,5 (19), kra-ve 12,5 — 16,5 (18), slaba živina 10 — 13.

Izredno dobra žetev v Vojvodini. Iz Novega Sada javljajo: Po dosedanjih podatkih bo v Vojvodini pšenice 30.000 vagonov, to je dvakrat več nego lani. Sladkorne pese bo po cenitvah okrog 14.000 vagonov. Velik del pese se na-me-rava izvoziti v Češkoslovaško.

Sprejemanje poškodovanih novčan-ic pri državnih blagajnah. Finančno mi-nistrstvo je predpisalo vsem državnim finančnim uradom, da ne smejo spreje-mati novčanice, katerim manjka kakšen del, ker jim takih novčanic Narodna banka in njene podružnice ne morejo za-menjati v polni vrednosti. Lastniki ta-kih novčanice naj se tozadevno obrnejo na Narodno banko v Beogradu ali na katero njenih podružnic, ki po pravilih ne izplačajo polne vrednosti, temveč v so-razmerju predloženih delov novčanice in po odbitku administrativnih stroškov, ki znašajo za vsako poškodovano novčanico 1,70 Din. Izvozni poškodovane petdinar-ske novčanice, za katere se računa 0,50 dinarjev.

Izvozniki sezonskih krediti. Iz Be-ograda poročajo: Prošlo soboto je glavn-i odbor Narodne banke imel sejo, na kateri se je razpravljalo o dajanju izred-nih kreditov. Ker je letošnja letina bolj-ša, bo večji izvoz in bo potrebno več

obratnega kapitala. Banka je po zakonu pooblašena, da proži izvoznikom sezo-n-ske kredite v skupni vsoti do 200 mil-li-onov Din, katere bo odobrila tudi letos, Interesenti izjavljajo, da je ta vsota pre-majhna in da jo je treba povečati. Z drugo strani pa se čujejo glasovi, da ni treba letos nikakih izjemnih kreditov, temveč naj se poskrbi samo za neopore-dni promet.

Hmeljarsko društvo v Zalcu ima v nedeljo dne 29. julija izredno glavno skupščino ob 2. uri popoldne v dvorani Roblekov gostilne v Zalcu. Dnevni red: 1.) Spopolnitev društvenih pravil. 2.) Do-ložitve med hmeljskih obravcev. 3.) O razpisljanju brzojavnih tržnih poro-čil. 4.) Slučajnosti. Za slučaj nesklepno-sti se vrši skupščina 1 uro kasneje. Hme-ljarji, pridite!

Ugodna četev v Evropi. Rimski mednarodni poljedelski zavod objavlja: Predvideni rezultat iz vseh dežel, iz ka-terih so prispeli podatki in ki brez Rusi-je tvorijo 40 odst. evropske žetve, pre-sega lanske žetve za skupno 31 milio-nov stotov, to je za 17 odst. Celokupna produkcija je večja nego pred vojno. Provizorična cenitev za Kanado in Ze-dinjene države predvideva nazadovanje produkcije za 18 milijonov stotov, odnos-no za 5 odst. proti izredno bogati žetvi leta 1922. S produkcijo Japonske in In-dije je zabeležiti povisek svetovne žetve za 23 milijonov metrikih stotov, to je za 4 odst. napram svetovni žetvi lanskega leta.

Povečanje obkoka nemških mark za preko 5000 milijard. Od 7. do 14. julija se je povečal obtok bankovcev v Nem-čiji za 5250 milijard na 25.491 milijard mark.

Omejitve klirinškega prometa v Berlinu. Iz Berlina poročajo: Borzno predsedstvo je sklenilo, da bodo devize in bankovci uradno notrali samo 40 ponedeljk. torkih, četrkih in petkih.

Domače borze

25. julija.

ZAGREB. V efektni je nastopila lah-na reakcija na zadnjo čvrstočo. Čim dospejo jutri zunanja poročila, se sma-tri, da se bo razpoloženje zopet učvr-stilo. Promet je bil priličen, čeprav ni dosegel prejšnjega obsega. Devizni te-čajji so nekoliko poskočili in to brez razloga, ker se je dinar v Newyorku popel včeraj spet na 1.0725, a nazado-vanje v Curihi je pripisati znatnemu ponovnemu porastu švicarskega franka. Blaga je bilo prilično dovolj. Notirale so devize: Amsterdam 3700 — 3725, Dunaj 0.1325—0.1335, Berlin 0.0235 do 0.026, Budimpešta 0.65—0.75, Bukarešta 40—50, Italija 413,5—417, London 434 do 436, Newyork ček 94—94,75, Pariz 560—570, Praga 283—284,5, Svica 1685 do 1695, Varšava 0.065; valute: dolar 93,5—94, avstrijske krone 0.1335—0, češkoslovaške krone 278—280, 20kronski zlatniki 365—0, sovignie 400—425, lire 410—411,5; efekti: Jugoslavenska banka 180—182,5, Ljubljanska kreditna 225 do 230, Praštediona 1190—1215, Slavonska banka 115—120, Trboveljska d. d. 1000 do 1025.

BEOGRAD. Tendence čvrsta. Blaga ni bilo. Povpraševanju v zdravih deviz-ah je zadostila Narodna banka. Pro-met je bil priličen. Notirale so devize: London 433,25—434,5, Pariz 561—562, Zeneva 1680—1683, Newyork 94,25 do 94,5, Solun ponudba 235, Milan 412—413, Amsterdam 3700—3775, Berlin 0.0225 do 0.0235, Dunaj 0.133—0.13325, Brusel 460—470, Budimpešta 0.75—0,80, Bu-ka-rešta 48—48,5, Praga 283—283,5, Solija 87—90,5; valute: dolar 93,75—94,25; efekti: 7% posojilo 73,75—74, Narodna banka 4400.

Tisk Delniške tiskarne. d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Odgovorni urednik Pr. Brozović.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. Josip Macaroli, nadučitelj v Smart-nem pod Smarno goro. Izjavljamo, da niste v nobeni zvezi z dopisom iz Tac-na, priobčenim dne 19. julija v našem listu.

Pisalni stroji itd.

Mehanična delavnica

(popravljalnica)

LJUBLJANA

Selenburgova ulica 6/1.

L. BARAGA.

Knjigovodja

bilancist, korespondent s 31/1, letno prakso, išče službo pri večjem in-dustrijskem podjetju v Ljubljani ali na delu. Ponudbe pod »Bilancist« na ALOMA COMPANY, anončna družba. Ljubljana, Kongresni trg 3.

Knjigovodja

v tovarniško podjetje v bližini Ljub-ljane. Prednost imajo samci, ki so že delj časa službovali v kakem in-dustrijskem podjetju. Ponudbe z na-redbo referenc in kratkega opisa do-seďanjega delovanja pod »Vodja pisarne« na upravo »Jutra«.

Mali oglasi

Obvestilo: Za državnim nadzorom na licenčni vred do 20 besed Dte 5", vsake nadaljnje beseda 50 per. — Ploče se vedno sprej. (lahko tudi v manjših). Na vprašanje odgovarja uprava in, ako je vprašanje prejedeno, stane na odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Dte).

Seizbe

SIVILJA 6562
dobro izučena, gre na dom
Naslov pove upr. „Jutra“.

DOJILJA 6570
ki bi hotela prevzeti 1 in
pol meseca starega otroka
v svojo oskrbo proti dobri
plači, se išče za takoj. —
Vzame se jo tudi na dom.
Ponudbe poslati na upravo
„Jutra“ pod „Dojilja“.

STROJNI
KLJUČAVNICAR 6523
izvešan tudi pri disemor-
torjih, se sprejme v večjo
tovarno. Ponudbe na upr.
„Jutra“ pod „Strojni klju-
čavnicar“.

KLEPARSKI POMOČNIK
dobro izvešan, se sprej-
me takoj pri Franjo Dol-
žan, starobno in galante-
rijsko kleparstvo, kona-
vodovodni instalater, Celje.
6424

SLUŽKINJO
pridno in pošteno, 18-let.
Nastop takoj. Plača po
dogovoru. Naslov pove
upr. „Jutra“.

GOSPA
trgovsko naobrazena, keli
radi družinskih razmer, me-
sta v trgovini, najraje na
deželi, se išče za takoj. Po-
magala bi tudi v gospo-
dinstvu. Cenj. ponudbe
pod „Rave“ na upravo
„Jutra“.

**URADNIK-
RAČUNOVODJA**
seki mesto pri večjem pod-
jetju. Nastop takoj ali s
1. avgustom. Ponudbe na
podr. „Jutra“, Maribor.
6596

SOBARICO 6597
močeno, išče za takoj
hotel Struškaj.

PEKOVSKEGA 6626
POMOČNIKA
krajnjega, dobrega delav-
ca, samostojnega, pridnega,
iščem za takoj. Drugo vso
v hiši. A. Šokli, pekovski
mojster v Kranju.

STROJNEGA DELAVCA
samostojnega pri mizar-
ski obrti, sprejemem takoj. —
Franc Rotar, strojno mi-
zarstvo, Predvor nad
Kranjem.

Kupim

KUPIM 6564
dobro ohranjen fotografski
kvadratičen aparat 18x18
cm s objektivom. — Po-
nudbe z opisom je poslati
pod „J. F.“, na zbirališče
Golnik, Tržič.

MIZNI ŠTEDILNIK
dobro ohranjen, kupim.
Ponudbe na upr. „Jutra“
pod „Štedilnik“, 6616

Prodaj

SENO IN SLAMO
trdavo, prečano ali pa v
enopi, samo na vagono,
dobiva se vedno najcenej-
še pri Juliju Hoffmannu v
Čakovcu.

KOLESELJ
dobro ohranjen, prenovi-
ran; močan, lahek zelen
voz z lojtercami; nadalje
dva skoro nova pufelina
ter stelaš in nekaj novih
sopahov za okna, po ugo-
dni ceni prodam. Naslov v
upr. „Jutra“ pod šifro
„Ugodno“.

SPALNO OPRAVO
svojo, solidno izdelano, iz
trdega lesa, prodaj Ciril
Primolič, mizarstvo, Ljub-
ljana, Trnovski pristan 4.

MOTORNO KOLO
D. K. W. močnejša tipa,
se prodaj. Naslov pove
upr. „Jutra“.

PSIČKI 6592
čiste volje pasme, 8 ted-
nov stari, se prodajo. —
Naslov v upr. „Jutra“.

**REGISTRIRNA
BLAGAJNA**
za vsake trgovine ali re-
stavrarije, dobro ohranje-
na, napredaj. Cena 1600 K.
Ponudbe pod „Blagajna
na upr. „Jutra“.

PUCH-MOTOR
2 in pol HP, in pomožni
motorji znamke „Cooke-
rell“, tričetrt HP, se po
niski ceni prodajo. Avto-
Florjandž, Ljubljana. 6617

MOTORNO KOLO
5 do 7 HP, 2 prestavi
prosti tek, s priklopnim
vozom, v popolnoma do-
brem stanju, se po niski
ceni prodaj. Poizve se pri
upr. „Jutra“.

SOKOLSKI KROJ
popolnoma nov, se ceno
prodaj. Ponudbe s ceno naj
se pošiljajo na upr. „Ju-
tra“ pod „M. 198“.

KOLO 6598
se prodaj. Več se poizve
pri vrtarju v bolniš.

MECESNOVE ČEBRE
s telesnimi obroči nabite,
različne velikosti, 25 ko-
madov, prodam po niski
ceni zaradi opustitve te
stroka. Ivan Sumrak, trgo-
vec, Ploče pri Brežicah.
6610

**VEČ OTROŠKIH
VOZIČKOV**
novih, močnih, se prodaj po
ugodni ceni 125 Din ko-
mad. Narodila pod „Rado“,
postnolete. Hraštlik ob
Savi.

OTROŠKI VOZIČKI
več vrst, od 250 Din
DVOKOLESA
novi modeli, s dobro pneu-
matiko, se od 1500 Din
naprej.

MOTORČKI
najnoviji amer. tipa
„Evans“ in D. K. W. Ori-
oneta, Motorette,
PNEUMATIKA
s razločno s garancijo od
16 Din, plašči od 65 Din.
Preprodajalci in mehaniki
znane cene. Sprejemajo
se vsa popravila, smajli-
ranje in poniklanje. —
„Tribuna“, F. B. L. to-
varna dvokoles in otro-
ških vozičkov, Ljubljana,
Karlovaška cesta 4.

Trgovina

z mešanin blagom na pro-
metnem kraju, z vsem bla-
gom in inventarjem, se
oddaj. Naslov pove uprava
„Jutra“.

PRAZNA SOBA
za pisarno in malo skla-
dišče, vsako zaso, se išče
za takoj ali kasneje proti
dobri najemnici. Ponudbe
z navedbo ceste in najem-
nine na upr. „Jutra“ pod
„Takojšnja ponudba“.

TRGOVINA 6533
s inventarjem ali brez nje-
ga se oddaj v najem na so-
lo prometnem kraju zaradi
preselitve. — Ponudbe na
upr. „Jutra“ pod „Promet“.

Stanovanja

DO 30.000 DIN
onemu, kateri mi preskrbi
stanovanje s kuhinjo in 2
do 3 sobami do 1. septem-
bra vsaj v bližini mesta.
Naslov pove upr. „Jutra“.

STANOVANJE IN HRANO
za sebe in tri otroke dila-
ke, išče višji državni urad-
nik, 42 let star, pri samo-
stojni vdovi, odnosno gos-
podinji. — Ponudbe pod
„Primorec“ na upravnitvo
„Jutra“.

SOBO
za takoj iščem. Grem tudi
kot sostanovalec, najraje
v središču mesta. Naslov
pove upr. „Jutra“.

KOT SOSTANOVALKA
gre boljše, mirna gospa.
Cenj. ponudbe se prosil
pod „Mima 20“ na upr.
„Jutra“.

MANJŠE STANOVANJE
lepo opremljeno, dobi za
3 leti brezplačno, kdor po-
sodi 50 do 100.000 dinar-
jev za eno leto. Ponudbe
pod „Bresplačno M. 80“
na upr. „Jutra“.

SOBA 6599
prazna ali opremljena, v
bližini Realjeve ceste, se
išče. Event. se za isto od-
stopi soba s kuhinjo. Po-
nudbe pod „Mir št. 23“ na
upr. „Jutra“.

MEBLOVANA SOBA
s kuhinjo se oddaj. Pred-
nost, kdor plača skupno za
1 do 2 leti, v ugodnem
okoliščju se tudi prodaj. Po-
nudbe pod „Prednost št. 12“
na upr. „Jutra“.

Napretnice

POSESTVO NAPRODAJ
v izmeri 5 orlov zemlje,
njiva, travnika in sadovor-
nika. Hlisa in gospodarsko
poslopje vse v dobrem
stanju, ob okrajni cesti,
20 minut od kolodvora
St. Jurij. Cena se izve pri
Anton Leskovšek, St. Jurij
ob juž. železnici 84.

Dopisovanje

TROGOVEC
27 let star, samostojen, se-
li znanja s mlado, simpa-
tično gospico, ki bi imela
veselje do trgovine. Po-
nudbe, če mogoče s sliko,
na upravo „Jutra“ pod
„Srečna bodočnost 6489“.
Tajnost častna stvar.

DAMA 6527
samostojna, inteligentna,
bi se rada seznanila s isto-
tanim gospodom od 37 do
43 let stari in v svrhu du-
ševnega razvedrila. Kateri
gospod bi bil iz tega miš-
ljenja naj blagovolji pisati
le s točnim naslovom na
upr. „Jutra“ pod šifro „Du-
ševni sklad“. Ako mogoče
naj se priloži slika. Tajnost
častna stvar.

REDKA PRILIKA
iščem vso starostjo za
svojega 27-letnega edina,
vrnivskega se iz tujine, prid-
no, izobraženo gospodino
iz ugledne družine, katere
bi imela veselje do velepo-
sostva na deželi, v starosti
od 18 do 25 let. Reflektira
se samo na resne ponudbe
s sliko, katere se takoj
vrne ter natančnimi podatki
ki pod „Elita 1928“ na
upr. „Jutra“. Tajnost za-
sigurana.

BELO OBLEČENA DAMA
nabavljajoča se v kavarni
Toplice, 22. julija t. l. za
časa „bakladi“ sedeča na
desni strani v bližini okna,
z razgledom po jezeru, v
družbi gospe mame in se-
stre, se naproša, ako ljubo,
za cenj. naslov pod „Blej-
ska simpatija“ na upravo
„Jutra“.

UCITELJICA
resnega in poštenega zna-
čaja, prijetne zunanjosti,
se želi, ker ji manjka dru-
ge prilike, tem potom se-
znani in v svrhu ženitbe s
primerno naobrazanim gos-
podom v starosti 35 do
45 let. — Ponudbe upravi
„Jutra“ pod „Častna za-
deva“.

Razno

NASLOVI 188
dobrih in zanemljivih sta-
novanj za dijake in dila-
kinje se dobijo pri gospo-
du M. Likarju, Poljanska
cesta 87, vila Bergman.

PIANINO 6590
ali klavir iščem v posojilo
proti mesečni odškodnini
in garanciji. Ustne ali pis-
mene ponudbe naj se poš-
ljejo restavratorji „Narodni
dom“, Ljubljana.

TRGOVSKI POTNIK
dobro vpeljan po Jugosla-
viji, išče zastopstva različ-
nih strok. Ponudbe poslati
na upravo „Jutra“ pod
„Agilen“.

Kontoristinja

samostojna, večja slovenske, nemške
in po možnosti italijanske in hrvaške
korespondenco in strojepljaja

se išče

za takojšen nastop v veletrgovini s
kolonialnim blagom na Gorenjskem.
Ponudbe pod „Kontoristinja“ na Aloma
Company, anonimna družba, Ljubljana,
Kongresni trg 8.

Obvestilo.

Podpisana vjudno sporočam, da
sem prevzela gostilno

„pri Majarončku“

Stara pot št. 1.

Točila bom pristen dolenski
ovčjak, izborna štajerska vina itd.
ter bom postregla čestitim gostom s
toplimi in mrazimi jedili.

Za obilen obisk se priporoča

Ana Weissenstelnar.

Trgovska enonadstropna moderna

hiša

obetoječa iz dveh stanovanj, kleti, pralnice
in vrtom se prodaj.

Kupen je lokal in stanovanje na
razpolago.

Naslov pove uprava „Jutra“.

Išče se izveščana

stenotipistka

s znanjem nemške in italijanske ko-
respondence. — Ponudbe s pogoji na
„Zak. Abr. de Majo, Beograd,
Cara Uroša 19“.

Proda se

salonska oprava

(temaordeti barba), obetoječa iz divana in
mirih foteljev.

Naslov pove uprava „Jutra“.

Dr. Ivan Pintar, specialista za ženske bolezni in porodništvo
ordinira zopet redno
LJUBLJANA
Cankarjevo (pro) Frančovo) nabrežje št. 3.

Preselitev trgovine.

Naznanjamo vjudno, da preselimo svojo

trgovino z železnino

s 25. julijem t. l. od Cankarjevega nabrežja
št. 1 v svojo lastno hišo

v Stritarjevo ulico št. 7

kjer bomo trgovino znatno razširili.

Prosimo sodobno za nadaljnjo naklonjenost ter
zagotovimo cenj. odjemalcem najboljšo postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Breznik & Fritsch

trgovina z železnino.

Novo preurejeno stanovanje

3 do 4 sobe in kuhinja, v I. nadstropju na ulico, na naj-
bolj prometnem kraju ob cestni železnici, v središču Ljubljane,
se oddaj dotičniku, ki posodi proti popolni varnosti
(intabulaciji) in primernemu obrestovanju večjo vsoto velikemu
industrijskemu podjetju v Sloveniji. Posojilo se lahko da na enkrat
ali v obrokih, ter se vrne v dveh ali treh letih. — Ponudbe s
navedbo višine in pogojev posojila pod „Takoj“ na ALOMA
COMPANY, anonimna družba, Ljubljana, Kongresni trg 8.

Vzhodno-evropsko trgovsko delniško društvo

tehnični oddelek

Sremska 14 (Telefon 27-55)

nudi iz svoje zaloge v Beogradu:

- 1.) Tovarne avtomobile, znamke Nash Quod, 40 H. P., s štirimi
cilindri, vsa štiri kolesa premika motor s pomočjo kardanske zveze,
teža tovora tri tone. Nenadomestni avtomobil za transport po slabih
potih.
- 2.) Sonlandin, patentirano sredstvo, daje 32 %, ekonomije v po-
trošku bencina, popolnoma neškodljivo za motor. Zelo važno in ko-
ristno za lastnike avtomobilov in bencinskih motorjev.

SVINEC, CINK, ALUMINIJ.

Čast nam je javiti vsem interesantom, da je Cinkarna d. d. v
Celju poverila naši tvrdki generalno zastopstvo za nakup vseh svojih
potrebščin (cinkove rude, kovin, premoga, olj itd.), kakor tudi za pro-
dajo vseh svojih izdelkov (surovega in rafiniranega cinka, cinkove
pločevine, cinkovega prahu itd.)

Prosimo vse stare in nove dobavitelje in odjemalce Cinkarninih
potrebščin in izdelkov, da se v interesu hitrejšega poslovanja obračajo
izključno na podpisano tvrdko

EVGEN LOVŠIN, „RUDE IN KOVINE“

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 15

Telefon šte. 570.

Brzjavni naslov „Rude“.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo in za Balkan podjetij:

The Central European Mines Ltd., Mežica,
Kemična tovarna v Mostah pri Ljubljani
in Cinkarna, d. d., v Celju.

3998

Lokal Manufakturo

na prometnem kraju na deželi, iščem za
trgovino z usnjem, eventualno vzamem
tudi usnjarno v najem. — Dopisi pod
„PROMET“ na ALOMA COMPANY,
anončna in reklamna družba, Ljubljana,
Kongresni trg št. 8.

v komisijsko prodajo išče dobro
vpeljana tvrdka s prima re-
ferencami. Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod
„Velik promet“.